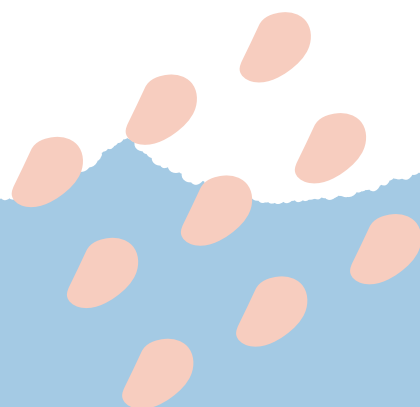
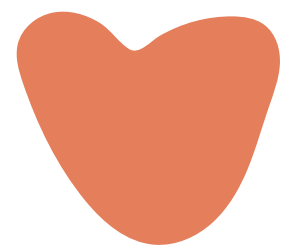

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัดและ
การบัญชีจำหน่ายหุ้นทุน

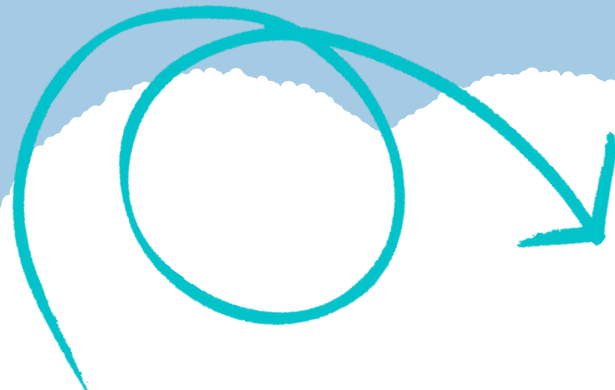
การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด สามารถจำหน่ายหุ้นได้ 2 ราคา คือ ราคาตามมูลค่าและราคาสูงกว่ามูลค่า ตามกฎหมายของไทยห้ามมิให้จำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่า การที่จะจำหน่ายหุ้นได้นั้น ต้องจดทะเบียนชนิดของหุ้น จำนวนหุ้นและมูลค่าหุ้น ซึ่งจะต้องบันทึกการจดทะเบียนหุ้นในสมุดรายวันทั่วไป โดยบันทึกความจำ (Memorandum) ก่อนจึงบันทึกการจำหน่ายหุ้นตามวิธีต่างๆ ดังนี้

1. การจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้น ครึ่งเดียว บันทึกบัญชีตามราคาที่ยาขดังนี้

1.1 จำหน่ายหุ้นในราคาตามมูลค่า

1.2 จำหน่ายหุ้นในราคาสูงกว่ามูลค่า

การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด

2.การจำหน่ายหุ้นโดยการเปิดให้จองและเรียกชำระเป็นงวดๆ และแบ่งชำระ ค่าหุ้นออกเป็นงวดกึ่งงวดแล้วแต่จะกำหนด เมื่อชำระค่าหุ้นครบแล้วบริษัทจึงจะออกใบหุ้นให้ ซึ่งบันทึกบัญชีดังนี้

2.1 จำหน่ายหุ้นในราคาตามมูลค่า

2.2 การจำหน่ายหุ้นในราคาสูงกว่ามูลค่า

การจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทมหาชนจำกัด จำหน่ายหุ้นได้ 3 ราคา คือ ราคาตามมูลค่าราคาสูงกว่ามูลค่า และราคาต่ำกว่ามูลค่า ซึ่งบริษัทมหาชนจำกัดสามารถจำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่าได้ ถ้าดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีผลขาดทุน โดยการบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นในราคาตามมูลค่าและราคาสูงกว่ามูลค่า ก็มีหลักและวิธีการบันทึกบัญชีเช่นเดียวกับบริษัทเอกชนจำกัด และ ผู้ซื้อหุ้นต้องชำระค่าหุ้นครั้งเดียว จะแบ่งชำระไม่ได้ ส่วนการบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าของบริษัทมหาชนจำกัด มีวิธีเดียวคือ วิธีให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียวครบ บันทึกบัญชีดังนี้

การจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด

ในการจำหน่ายหุ้นของ บริษัทมหาชนจำกัดไม่สามารถแบ่งชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ ได้ เพราะกฎหมายกำหนดให้ผู้ซื้อหุ้นต้องชำระเงินค่าหุ้นเต็ม 100% ดังนั้นจึงจำหน่ายหุ้นเป็นเงินสด เท่านั้น

***การบันทึกบัญชีในการจำหน่ายหุ้น มีข้อควรสังเกตดังนี้

1. บัญชีหุ้นเรือนหุ้น, หุ้น-หุ้นสามัญ, หุ้น-หุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นหุ้น-ที่จองแล้ว จะบันทึกตามมูลค่าหุ้นเสมอ
2. การรับชำระค่าหุ้นงวดแรกไม่ต่ำกว่า 25 % ต้องคำนวณจากมูลค่าหุ้น และบวกด้วยส่วนเกินทั้งหมด (ถ้ามี)

การจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด

3. การจำหน่ายหุ้นโดยแบ่งชำระเป็นงวดๆ เมื่อรับชำระค่าหุ้นครบแล้วต้องบันทึกการออกใบหุ้นทันที (ไม่ต้องให้โจทก์สั่งก็ต้องบันทึกการออกใบหุ้น)

4. การจำหน่ายหุ้นเป็นเงินสด ถ้าโจทก์สั่งว่าออกใบหุ้นให้ ไม่ต้องบันทึกการออกใบหุ้นอีก เพราะการ

จำหน่ายหุ้นเป็นเงินสดจะเครดิตบัญชีหุ้นเรือนหุ้น, หุ้น-หุ้นสามัญ หรือหุ้น-หุ้นบุริมสิทธิ ซึ่งก็คือการออกใบหุ้น

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท.(**Organization.Expense**).หรือค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายหุ้น (**Stock Issue Cost**).เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการจัดตั้งบริษัท จำกัด.ในขณะที่ยังไม่มีการจดทะเบียนและจำหน่ายหุ้น ซึ่งได้จ่ายไปก่อนที่จะมีการดำเนินการทางธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ได้แก่

1. ค่าแบบฟอร์มคำขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท
2. ค่าพิมพ์ใบหุ้น ค่าพิมพ์หนังสือชวนให้ซื้อหุ้น และแบบพิมพ์ต่างๆ

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท

3. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

4. ค่าธรรมเนียมทนายความ

5. ค่าพาหนะ และค่ารับรองในการประชุมจัดตั้งบริษัทจำกัด ในการปฏิบัติทาง

บัญชีของค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทจำกัดมี 2 วิธี คือ

1. บันทึกรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในปีแรก

2. บันทึกรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ถือเป็นสินทรัพย์รอตัดจ่าย

การจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น

กิจการบริษัทจำกัดนำหุ้นทุนออกจำหน่าย โดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียว หรือชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ นั้นจะได้เงินสดมาบริหารกิจการจากการออกหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ และบริษัทยังสามารถออกหุ้นโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้การจำหน่ายหุ้นโดยตรงคือ

1. การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ
2. การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์
3. การออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการห้างหุ้นส่วน

1.การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ เป็นการออกหุ้นแทนการจ่ายเงินสด เพื่อชำระค่าบริการแก่สำนักงานทนายความในการดำเนินการจัดตั้งบริษัท หรือเป็นค่าธรรมเนียมทนายความนั่นเอง ค่าบริการที่เกิดขึ้นถือเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท

การจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น

ซึ่งมีวิธีการบันทึกบัญชี 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ค่าบริการได้ตกลงราคาไว้ในสัญญาโดยแนบหน้าว่าเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้ใช้ราคาค่าบริการนั้นเป็นหลักในการบันทึกบัญชี

กรณีที่ 2 ค่าบริการในการจัดตั้งบริษัทไม่ได้กำหนดไว้ในสัญญาแนบหน้า ถ้าไม่มีการตกลงไว้ว่าเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้ใช้ราคาหุ้นที่ซื้อขาย (ราคาตลาด) ในวันที่ออกหุ้นเป็นหลักในการบันทึกบัญชี

2. การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์ บริษัทจำกัดจะออกหุ้นทุนเพื่อแลกกับสินทรัพย์ให้แก่ผู้เริ่มก่อการหรือบุคคลอื่นที่มอบสินทรัพย์ให้แก่บริษัท เช่น มีผู้มอบอาคารให้เป็นที่ทำการบริษัท มอบรถยนต์ให้เพื่อใช้งานหรือออกหุ้นสามัญเพื่อแลกกับเครื่องจักร เป็นต้น มีวิธีการบันทึกบัญชี 1 กรณี คือ

การจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น

กรณีที่ 1 ระยะเวลาของหลักทรัพย์ไว้ในข้อตกลงหรือสัญญาแน่นอน ให้ใช้ราคาหลักทรัพย์นั้นเป็นหลักในการบันทึกบัญชี

กรณีที่ 2 ไม่ได้ระยะเวลาของหลักทรัพย์ไว้ในข้อตกลง หรือสัญญาโดยแน่นอน ให้ใช้ราคาซื้อขายหุ้น (ราคาตลาด) ในวันที่ออกหุ้นเป็นหลักในการบันทึกบัญชี

3. การออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการจากหุ้นส่วน บริษัทจะออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการจากหุ้นส่วน ในกรณีที่หุ้นส่วนต้องการขยายกิจการในรูปแบบบริษัทจำกัด บริษัทจะออกหุ้นให้ผู้เป็นหุ้นส่วนในหุ้นส่วนเดิม เพื่อแลกกับหลักทรัพย์และหนี้สิน (ยกเว้นเงินสด) ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้รับใบหุ้นแล้วก็จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดต่อไป

